

Sisukord

1. Ainevaldkond: Kunstiained	3
1.1. Kunstipädevus.....	3
1.2. Ainevaldkonna õppeained.....	3
1.3. Õppeainete tundide jaotumine III kooliastmes:	3
1.4 Ainevaldkonna kirjeldus	4
2. Aine: Kunst	4
2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid	4
2.2. Õppeaine kirjeldus	5
2.3. Õppetegevus.....	6
2.4. Füüsiline keskkond	6
2.5. Hindamise üldalused (sealhulgas kujundav hindamine).....	7
2.6. Läbivad teemad kooliastmeti lähtuvalt õppeainest	7
2.7. Lõiming teiste õppeainetega	9
3. Gümnaasiumiastme õpitulemused:	12
4. I kursus "Kunst ja kunstiajalugu"	12
4.1 Õpitulemused antud kursusele	12
4.2 Õppesisu (35 t):.....	13

5. II kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“	15
5.1 Õpitulemused antud kursusele	15
5.2 Õppesisu (35t):.....	16
6. Hindamine.....	18

1. Ainevaldkond: Kunstiained

1.1. Kunstipädevus

Kunstiainete õpetamise eesmärk gümnaasiumis on tagada, et õpilane lõpetades kooli on

- kultuuriliselt teadlik
- mõistab kunstide mitmekesisust ning maailma kultuurilist eripalgelisust
- omab põhiteadmisi Eesti, Euroopa maailma kultuuripärandist
- väärtustab loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja muusikas
- mõtleb kriitilis-loovalt
- väärtustab mitmekesist eneseväljendusoskust, isikupära ning valmisolekut leida värskaid lahendusi muutuvates oludes
- oskab kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks.

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kohustuslike õppeainetena muusika ja kunst.

1.3. Õppeainete tundide jaotumine III kooliastmes:

- kunst – 2 kursust
 - 1.kursus "Kunst ja kunstiajalugu"
 - 2.kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“
- muusika – 3 kursust
 - 1.kursus Uusaegse helikeele kujunemine“
 - 2.kursus „Rahvuslikkus muusikas“
 - 3.kursus „20. ja 21. sajandi muusika“

Kõigi kursuste juurde kuulub „Muusikaline eneseväljendus: laulmine, pillimäng, omalooming“

1.4 Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstiaineid ühendab kultuurilise mitmekesisuse tundmaõppimine ning väärtustamine, Eesti ja paikkondliku kultuuritraditsiooni edasikandmine ning kultuurilise ja rahvusliku identiteedi kujundamine. Kunstiainetes õpitakse tundma kultuuride arengulugu ja suundumusi, kunstiliikide ja -stiilide ning ühiskondlike protsesside vastastikuseid mõjutusi, varasemate ajastute kunstiloomingu suhestumist tänapäevaga ning aktuaalsete teemade käsitlemist kunstide kaudu. Kunstiaineid õpetades pööratakse tähelepanu sotsiaalsete, eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujundamisele ning toetatakse avatud ja kriitilist suhtumist erinevatesse kultuurinähtustesse. Kunstiainetes eeldatakse ning võimaldatakse õpilase aktiivset osalust kunstitegevustes, mille kaudu arendatakse mõtte- ja tundemaailma, taju, loovust ning analüüsivõimet. Toetudes teadmistele ja oskustele rakendatakse loomevõimeid ning mõtestatakse iseenda ja kunstide rolli ühiskonnas.

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

- 1) teadmised kunstidest (teoste analüüs ja võrdlus);
- 2) ainealane (verbaalne) keel;
- 3) loomingu eneseväljendus (loomine, esitamine);
- 4) kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika);
- 5) omakultuuri, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
- 6) kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

Õppekäigud muuseumidesse, teatritesse, kontsertide kuulamine ning näituste festivalide, avatud ateljeede külastamine toetavad kultuuripärandi ja nüüdisaegse kultuuri väärtustamist ning kujundavad vastutustunnet selle hoidmise ja kaitsmise eest.

2. Aine: Kunst

2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kunstiainete õpetamise kaudu taotletakse, et gümnaasiumi lõpetaja:

- peab kunsti ja muusikat elu loomulikuks osaks ning mõistab nende kunstivaldkondade esteetiliste tegurite olulisust nüüdisaegses ühiskonnas ja igapäevaelus
- avastab ja väärtustab kunstide mitmekesisust ning muutumist ajas, kohas ja erinevates kultuurides, seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval
- mõtleb ning tegutseb kultuurimaastikul informeeritult ja kriitiliselt ning väljendab oma seisukohti ja emotsioone
- tunnetab oma loomingu võimeid, viib loomingu ideid ellu enesekindlalt ning asjatundlikult, väärtustab kaaslaste erinevaid ideid ja lahendusi

- tunneb kultuuritraditsioonide mitmekesisust, võrdleb kultuuriliste ilmingute sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid
- väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunnetab end kultuuritraditsioonide kandjana
- omab ülevaadet muusika ja kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsetest, ametitest ja edasiõppimisvõimalustest.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumis kunsti õpetamise kaudu toetatakse õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist, milles on tähtis koht kunstiloo ja nüüdisaegse visuaalse keskkonna tundmaõppimisel. Kunsti arengut vaadeldakse laiemalt, luues seoseid kultuuri, ühiskonna ja ajalooa. Toetatakse positiivse suhtumise kujunemist kunstisse kui valdkonnasse.

Gümnaasiumi kunstiõpe loob baasi kunsti ning visuaalkultuuri vormi- ja pildikeele mõistmiseks ning kultuuride mitmekesisuse väärtustamiseks, avades üldmõisted ja kontseptsioonid. Õppes on kandev osa eri ajastute kujutamislaidide võrdlusel ning kirjeldusmudelite loomisel. Kunstilugu avatakse suuremate teemarühmade kaudu, vanema kunsti näiteid kõrvutatakse 20. ja 21. sajandi kunstiga. Teemapõhine käsitus võimaldab rõhutada kunsti seoseid ühiskonnas ja kultuuris toimunuga. Tähtis on näidata ajastu kunsti seoseid üldise mõtteviisiga, esile tuua kultuuri ja elukorralduse muutumise ühiskondlikke tegureid: filosoofia, religiooni ja valitsemiskorra mõju ning tehnika ja majanduse arengut. Teemade kaudu käsitus aitab orienteeruda kunstivoolude paljuses, arendab tähelepanu ja vaatlemisoskust ning innustab leidma sidemeid mineviku ja tänapäeva vahel. Nüüdisaegse kunsti, disaini, keskkonna ja virtuaalse mediakeskkonna käsitlemisel on peamine rõhk konteksti ning sõnumi analüüsil. Oluline on kunsti ja visuaalse kultuuri mõtestamine tänapäeva kultuurikontekstis.

Kunsti käsitlemisel tuuakse võimalikult palju paralleele paikkonna ning Eesti kunsti ja kultuuriga, samuti näiteid nende kohta. Kunstialane loov tegevus võimaldab nautida kunsti loomist ning arendada väljendusoskust, toetab emotsionaalset ja isiksuslikku arengut. Kunstiõppe ülesanne on toetada õpilase loova mõtlemise, seoste loomise ja probleemilahenduse oskuste arenemist.

Õppesisu on jagatud tinglikult kolme plokki:

- 1) TEA! ehk sisulis-struktuuriline ülevaade (kunsti ajalugu ja olemus, nüüdiskunsti sünd ning arengusuunad);
- 2) MÕTLE! ehk temaatiline, seoseid loov ja teadmisi laiendav osa (ajastuid läbivad teemad ning võrdlused);
- 3) LOO! ehk uurimuslik, praktiline ja kinnistav osa (õppekäigud, loovtööd ja uurimused).

TEA!-teemasid käsitletakse nii ajalise kui ka sisulise mahu poolest üldistatud kujul, eesmärk on luua õpilastele taustsüsteem ajastuid läbivate teemadega tegelemiseks ja nende võrdlemiseks.

MÕTLE!-plokis võib eri ajastute läbivaid teemasid siduda LOO! osa loominguliste praktiliste töödega, millele annavad teoreetilise aluse loengud ja uurimused.

LOO!-osa on õppesisu kinnistav ja loovaid kogemusi laiendav. Terviklikku õpiprotsessi toetab visuaalse materjali kogumine, süstematiseerimine ning analüüsimine.

Õppesisu mahus võib teha valikuid ja kombineerida õppetegevusi kavandades mitmeid teemasid kahe kursuse vahel, tagades oodatavad õpitulemused, valdkonnapädevused ning üldpädevused.

2.3. Õppetegevus

Õpet kavandades ja korraldades planeerib õpetaja õpilaste aktiivset loovtegevust:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades mitmekesisist ja tänapäevast õppemetoodikat ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse mitmekesisist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvutiklass, virtuaalkeskond, muuseumid ja näitused jne;
- 4) teostatakse erinevaid praktilisi loovtöid nii individuaalsete kui ka rühmatöödena;
- 5) teemakohase info leidmiseks ning kunstiteoste loomiseks ja esitlemiseks rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja töövahendeid;
- 6) arendatakse õpilaste analüüsi- ja eneseväljendusoskust: retsensioonide ja uurimistööde koostamine ning esitlemine, kunstiteoste ning ajastute näidete võrdlemine ja analüüsimine;
- 7) seostatakse õppesisu näidetega paikkonna, Eesti ja maailma kunsti kohta;

2.4. Füüsiline keskkond

Kool korraldab kunstiainetes õppe klassis, kus on selleks vajalikud tingimused ja vahendid:

- 1) pind üksi- ja rühmatööks;
- 2) 500 lx päevavalgusspektriga valgustus tööpinnal ning vesi ja kanalisatsioon;
- 3) erinevate kunstitehnikate töövahendid ja -materjalid;
- 4) tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalused;
- 5) DATA-projektor ja klassi pimendamise võimalus, foto- ja videokaamera, skanner ja printer ning internetiühendusega arvutid.

2.5. Hindamise üldalused (sealhulgas kujundav hindamine)

Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet tema individuaalse arengu kohta, arendada eneseanalüüsi oskust, suunata tema enesehinnangu kujunemist ning toetada tema visuaalse väljendusviisi leidmist ja arendamist.

Hindamise objekt on nii tööprotsess kui ka lõpptulemus: kunstis loovtööde arendamise eksperimendid ja valminud teos, visuaalne väljendusoskus ning aruteludes osalemine, kunstiteose analüüs ja oma mõtete väljendamine.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hinnates ei arvestata.

Õpilase silmapaistvat esinemist kooliüritustel, kooli edukat esindamist kunstiprojektides, -võistlustel ning konkurssidel arvestatakse õppe osana kokkuvõtval hindamisel.

2.6. Läbivad teemad kooliastmeti lähtuvalt õppeainest

Kunstiainete õppes rakendatakse kõiki läbivaid teemasid õppeainete eesmärgiseade, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtuvalt õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Kunst võimaldab õpilasel teadvustada oma võimeid ning huve, omandada nii ainespetsiifilisi kui ka üldisemaid mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiaid, sh õpioskusi. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega. Kunsti õppimine arendab ka kõigil teistel elualadel vajalikku loovat mõtlemist.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes mõistab ja väärtustab elukestvat õpet kui elustiili ning mõtestab oma karjääri planeerimist kui jätkuvat otsuste tegemise protsessi, kellel on valmisolek ja oskused teha oma elukäiku puudutavaid valikuid ning süvendada teadmisi hariduse ja tööturu vahelistest seostest.

Arendatakse iseseisva õppimise oskust ja vastutusvõimet ning oskust iseseisvalt leida ja analüüsida informatsiooni.

Keskkond ja jätkusuutlik areng on seotud loodusliku ja kultuurilise mitmekesisuse väärtustamisega. Teadvustatakse inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes keskkondades. Tähelepanu pööratakse inimtegevuse mõjule keskkonna, sh sotsiaalse keskkonna arengus ning keskkonnaprobleemide lahendamisel. Tähtsal kohal on sotsiaalne aktiivsus – seisukohtade ja hoiakute väljendamine kunstialaste tegevuste kaudu.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist keskkonnateadlikuks ja sotsiaalselt aktiivseks inimeseks, kes elab ning toimib vastutustundlikult, pidades silmas jätkusuutlikku tulevikku, ja on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest, inimtegevusega kaasnevatest riskidest. Gümnaasiumis harjutavad õpilased keskkonnaalastes küsimustes hinnangute andmist.

Teabekeskond. Läbiva teema käsitlemisel kujundatakse õpilastes mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine kunsti kohta, helilise ning visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendite kasutamine, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, õpitakse teadlikult tegutsema ja arvestama meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitsega.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat infokeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ja selles toimida vastavalt oma eesmärkidele ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetikale.

Õpilast suunatakse määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet, kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad endas erinevate teavikute ja teabekeskondade kasutamist, arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist, mis omakorda toetab õpilaste positiivse enesehinnangu kujunemist.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, on ühiskonda lõimitud, toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele, osaleb poliitiliste ning majanduslike otsuste tegemisel.

Õpilast suunatakse väärtustama demokraatiat, koostööd, kodanikualgatusi ja vabatahtlikkusele põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivaldatut lahendamist, mõistma enda kui üksikisiku rolli poliitilises süsteemis, võimalusi ja vajadust mõjutada ühiskonnas toimuvat ning omandada oskused otsustamisprotsessides osalemiseks.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, aru saama tehnoloogilise, majandusliku, sotsiaalse ning kultuurilise innovatsiooni vastastikustest mõjudest ja omavahelisest seotusest, mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse loovtegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks.

Õpilast suunatakse hindama mitmesuguste käitumisviiside ohutusastet ning lühi- ja pikaajalisi tagajärgi tervisele ja turvalisusele, aru saama alkoholi ja tubaka mõju inimorganismile ja käitumisele.

Väärtused ja kõlblus. Õppes tutvutakse Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus ning kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguist väljendamist.

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ja sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse analüüsima kriitiliselt ja argumenteeritult väärtusi ja kõlbelisi norme, erinevaid väärtussüsteeme, nende seoseid ajaloolis-kultuurilise kontekstiga, religiooniga ja maailmavaatega, arutlema isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste üle, mõistma, et mitmekesisus on ühiskonna rikkuse ja arengu tingimusi.

Gümnaasiumis on kesksel kohal kriitilise mõtlemise ja argumenteerimisoskuse arendamine, asjakohase teabe kogumine ja üldistuste tegemine, tuues esile seoseid erinevate valdkondadega, varasemate teadmiste ja kogemustega ning väärtussüsteemide, maailmapildi ja maailmavaate küsimustega..

Kultuuriline identiteet. Õpilased võtavad osa ühiseid väärtusi kujundavatest kunstisündmustest nii esineja kui publikuna (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused).

Läbiva teema käsitlemisega gümnaasiumis taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisaegse kujundajana ja kultuuride muutumist ajaloo käigus, omab ettekujutust kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast, väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust, on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijana ja kultuuride vahendajana, mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana, olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loominguusse, taunima diskrimineerimist, tundma õppima ja väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripärasid, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ja seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule, teadvustama, tundma õppima ja võrdlema mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust, omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Õppeprotsess gümnaasiumis toetab jätkuvalt omakultuuri väärtustamist, huvi ja eelarvamustevaba ning teadlikku suhtumist teistesse kultuuridesse.

2.7. Lõiming teiste õppeainetega

Valdkondadeüleseks lõiminguks on kunstivaldkonna õppeainetes palju võimalusi, sest teiste eluvaldkondadega suhestumine ja interdistsiplinaarsus on nüüdisaegsele kultuurile iseloomulik. Kunstide aineseks on inimeseks olemine ja sotsiaalsed suhted, olles paljudes erinevates avaldumisvormides tihedalt seotud oma ajastu mõtteviisidega. Erinevate kultuuridega tutvutakse keele ja kirjanduse, võõrkeelte, sotsiaalainete, loodusainete ja kehalise kasvatus tundides, kujundatakse väärtushoiakuid ning teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiained keskenduvad teiste õppeainetega võrreldes kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooniallikana.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ning kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis. Kasutatakse kunstiainetega 4 kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, dünaamika jm).

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid).

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ja kultuuri rolli ja muutumist erinevatel inimajaloo etappidel. Õpitakse tundma eri ajastute eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi ning nende seotust sotsiaalsete, majanduslike, ideoloogiliste, tehnoloogiliste jm mõjutajatega. Ühine on maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade väljendus- ja põhjendusoskuste kujundamine.

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordineerimist. Kasutatakse kunstiainetega ühiseid mõisteid (liikumine, dünaamika, rütm).

Ainevaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppes nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu.

Pädevuste kujundamisel on kande roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist.

Üldpädevuste kujunemisel on tähtis koht kooli ja kodu koostööl.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeained rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse isikupäraseid loovaid lahendusi ning kultuurilist ja sotsiaalset mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivate kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ning muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuusitseerimine ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning väärtustavad üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutakse oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama.

Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannete täitmisel saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuri- ja 3 sotsiaalteemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainekava ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ning toetada nende identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstiaineis kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstiaineis saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õpilase rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiaineis on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms kõnelemine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ja loovtööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning mitmesuguste info esitamise viiside kasutamist (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik vm). Kunstiaineis tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse analüüsima kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiainetes õpitakse kasutama tehnoloogia vahendeid loovülesannete lahendamisel. Loometegevuses õpitakse kasutama uudseid lahendusi, mõistma teaduse ning tehnoloogia rolli muusika ja kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus. Üksi- ja rühmatöö, uurimis- ja probleemülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega õpetavad õpilastele ettevõtlikkuse aluseid. Kunstiainete valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus võimaldab katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust plaanima, vastutama tööde lõpuni tegemise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

3. Gümnaasiumiastme õpitulemused:

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) tunneb visuaalse kultuuri valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
- 2) iseloomustab kunsti arengusuundi ja seostab muutusi ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
- 3) märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
- 4) võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 5) tõlgendab ja analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst jt) ning seostab nüüdiskunsti teiste valdkondadega (nt teadus, meedia, reklaam, poliitika);
- 6) väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 7) esitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;
- 8) rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja -vahendeid; oskab ning julgub eksperimenteerida;
- 9) esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades aineterminoloogiat;
- 10) on oma loovates lahendustes eetiline, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi.

4. I kursus "Kunst ja kunstiajalugu"

4.1 Õpitulemused antud kursusele

Õpilane

- tutvub kunsti definitsioonidega ja pakub omapoolset määratlemist
- tutvub kunsti arenemise ajateljega
- tunneb kunsti põhiliigid
- omandab erialast sõnavara
- tunneb vanimaid kõrgkultuure
- tunneb antiikaja kunsti ja kultuuri
- teadvustab keskaja kunsti ja religiooni seost

- tunneb renessanssi kunsti esindajaid ja on tuttav nende loominguga
- tunneb õukonnakunsti (baroki ja rokokoo näitel)
- tutvub 18. ja 19.saj kunsti esindajate ja nende loominguga
- teeb loovtöid keskaja kunsti ja õukonnakunsti näitel

4.2 Õppesisu (35 t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Kunsti roll eri ajastuil. Kunsti mõiste ja selle muutumise ajalugu. Kunstnik, teos ja vaataja oma kaasajas. Erialase sõnavara omandamine</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb kunsti mõistet • määratleb kunsti ise • tunneb kunstipõhiliike • teadvustab kunsti vajalikkust igapäevaelus 	<p>1t</p>
<p>Kunstikultuuri üldistav ajatelg Üldistav ajatelg. Erialase sõnavara omandamine Esiaja kujutised.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tutvub esiaja kunstiga: megaliitarhitektuur: dolmen, menhir, kromlehh; Altamira ja Lascaux koopamaalid; kunsti tekke oletatavad põhjused; kunstivahendid esiajal; kunsti oletatav vanus 	<p>2t</p>
<p>Vanimad kõrgkultuurid. Mesopotaamia. Egeuse kunst ja kultuur (Kreeta-Mükeene) Egiptus. Erialase sõnavara omandamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb vanimaid kõrgkultuure: tekkimise aeg; maalikunsti näited; arhitektuuri näited; skulptuuri näited; 	<p>9t</p>

	olme, mütoloogia	
Antiikaja kunst. Vana-Kreeka. Vana-Rooma. Erialase sõnavara omandamine	<ul style="list-style-type: none"> tunneb antiikaja kultuure: vastastikune mõju; tekkimise aeg; maalikunsti näited; arhitektuuri näited; skulptuuri näited; olme, mütoloogia tutvub UNESCO mõistega; valmistab ise esitlused vanadest ja uutest maailmaimedest 	8t
Keskaja kunst. Varakristlus ja Bütsants (Vanavene kunst) Romaanika. Gootika. Kunst ja religioon. Erialase sõnavara omandamine Peamiste faktide ja näidete abil luuakse seosed ühiskondlike põhjuste, kunsti ja ajastu mõtteviisi vahel.	<ul style="list-style-type: none"> tunneb keskaja kunsti ja kultuuri: vastastikune mõju; tekkimise aeg; maalikunsti näited; arhitektuuri näited; skulptuuri näited; kunsti ja religiooni seosed täidab loovtöid antud temade raames 	4t
Renessanss. Kunst Itaalias ja põhja pool Alpe. Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine. Erialase sõnavara omandamine	<ul style="list-style-type: none"> tunneb renessanssi esindajaid ja nende loomingut tunneb renessanssi eksisteerimise aega teadvustab teaduse ja renessanssi seost teab, mis riikides oli levinud renessanss 	2t
Barokk. Baroki suunad ja rokokoo. Õukonnakunstist argielu kujutamiseni.	<ul style="list-style-type: none"> tutvub õukonnakunstiga baroki ja rokokoo näitel täidab loovtöid antud teema raames 	4t

Erialase sõnavara omandamine		
18. ja 19. sajandi kunst. Klassitsism. Antiikpärandi mõju ja valgustusajastu ideed. Vaimu ja võimu arhitektuur. Romantism. Realism. Erialase sõnavara omandamine Kunstiteoste analüüs Peamiste faktide ja näidete abil luuakse seosed ühiskondlike põhjuste, kunsti ja ajastu mõtteviisi vahel.	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb erinevate kunstivoolude omavahelist koosmõju • tutvub klassitsismi, romantismi ja realismi esindajate ja nende loominguga • täidab loovtöid antud teemade piires • analüüsib teoseid • tunneb mõistet „biidermeier“ ja „baltisaklsased“, oskab tuua näited Eesti kunstist 	5t

5. II kursus „Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“

5.1 Õpitulemused antud kursusele

Õpilane:

- omandab erialast sõnavara
- tunneb põhilised kunstivoolud
- tunneb mõningaid kunstivoolude esindajaid ja nende loomingut
- analüüsib teoseid
- külastab kunstigaleriisid ja kirjutab arvustused
- saab aru kunsti tähtsusest inimese elus
- saab aru kunsti mõjust ühiskonna peale
- saab aru kunsti ja poliitika, religiooni vahelisest seost
- tunneb kaasaegse kunsti erinevaid avaldumisevormid
- loob kunsti ise
- tegutseb üksi või paari ja rühmana
- saab aru kunsti praktilisest rakendamisest igapäevaelus

- tunneb kunstiga seotud erialasid
- teadvustab kunsti muutumist pop-, op-kunsti, performanc'i ja happening'i näitel

5.2 Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Kunsti ja visuaalkultuuri muutumine Nüüdisaegse elutunnetuse ja globaalse maailma sünd, teaduse, tehnoloogia ja linnastumise võidukäik. Kunstiteos ja kontekst: vaatajad, koht ning aeg. Autorsus, kunstnike ja vaatajate suhte muutumine. Elukeskkonna kujundamise põhimõtted: arhitektuur, disain, visuaalne meedia.</p>	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teadvustab, et tänapäeval kunst ei ole enam staatiline • tunneb, kuidas on muutunud inimeste rollid (kunstnik-vaatleja) • analüüsib teoseid 	<p>2t</p>
<p>Kunst moderniseerul ajalul. 19. sajandi lõpu kunst: impressionism, postimpressionism, juugend ja sümbolism. Fotograafia ja illustreeritud ajakirjandus. 20.sajandi I poole kunst. Modernistliku kunsti suunad: fovism, ekspressionism, futurism, kubism, abstraktsionism, sürrealism. Avangard. I maailmasõda ja dadaism. Modernistlik arhitektuur ja disain. Funktsionalism. Kunst totalitaarsetes riikides: sotsialistlik realism, natsionaalsotsialistlik kunst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb moodsa kunsti kunstivoolusid, aega, esindajaid • analüüsib teoseid • teadvustab kunsti sõltuvust poliitilisest võimust • teadvustab kunsti tähtsust ühiskonna mõjutusmeetmena • täidab loovtöid 	<p>12t</p>

<p>II maailmasõja järgne kunst. Külm sõda: abstraktnen ekspressionism versus figuratiivne kunst. Üleminek modernismist postmodernismi. Minimalism, opkunst jne. Popkunst (op-kunst, imp-art) Hüperrealism. Happening, kehakunst, maakunst. Kontseptualism kui nüüdisaegse kunsti alusprintsip.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • teadvustab kunsti sõltuvust poliitilisest võimust • teadvustab kunsti tähtsust ühiskonna mõjutusmeetmena • tunneb kaasaegase kunsti esindajaid ja tutvub nende loominguga • täidab loovtöid antud teemade raames • tunneb Eesti kunsti esindajaid antud ajaperioodidest 	<p>12t</p>
<p>Postmodernism ja nüüdiskunst. Postmodernistlik kunst. Sotsiaalkriitiline ja poliitiline kunst. Kunst avalikus ruumis. Kunstimeediumide paljus: maal, graafika, skulptuur, installatsioon, fotokunst, videokunst, tegevuskunst, interaktiivne meediakunst, helikunst, netikunst jt. Teemade ja seisukohtade paljus 21. sajandi kunstis: teadus, innovatsioon, ökoloogia, identiteet, soolisus, eetika jne. Rahvusvahelised nüüdiskunsti näitused ja kunsti globaliseerumine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tunneb kunsti erinevaid avaldumise valdkondi • tutvub kaasaegse eesti kunstnike loominguga (nt Navitrolla looming, galeriis külaskäik, arvustus nähtust, loovtöö täitmine) 	<p>4t</p>
<p>Keskkond. Disain. Visuaalne meedia. Arhitektuuri ja disaini valdkonnad (tootedisain, mood, graafilne disain jne). Ehitatud keskkonna arengusuunad seoses ühiskonna, tehnoloogia ning inimese mõtteviiside muutumisega. Disain ja inimsõbralik elukeskkond: innovatsioon, targad materjalid, keskkonnateadlikkus. Disainiprotsess – probeemilahendus. Meediakeskkond ja visuaalne kommunikatsioon. Kultuuripärandi kaitse. Autoriõigus. Kunsti, arhitektuuri ja disainiga seotud elukutsed.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tutvub kunstiga seonduvate elukutsetega • teadvustab kunsti rolli tänapäevases igapäevases elus 	<p>5t</p>

6. Hindamine

Kunstitundides hinnatakse enamasti kirjalikke, ka suulisi vastusi, mis puudutavad teema omandamist.

Suuliste vastuste puhul hindegaga 5 hinnatakse sisukad ja laiendatud vastused, milles on näha, et õpilane tunneb õppematerjali ja omab arvamust küsitust.

Üldjuhul hinnet 5 võib õpilane saada kui tunni ajal vastab kolmele küsimusele või avaldab oma arvamust arukalt ja põhjendatult.

Suuliste vastuste puhul hindegaga 4 hinnatakse vastused, mis vastavad teemale, kuid ei ole laiendatud, on ühesõnalised ja kus esineb üksikuid vigu ja õpilane ei valda teemat kogu ulatuses.

Üldjuhul hinnet 4 võib õpilane saada kui tunni ajal vastab kahele küsimusele.

Suuliste vastuste puhul ei rakendata hinnet „3“: juhul, kui õpilane on avaldanud tunni ajal oma mõtteid ühe küsimuse kohta kirjutatakse ekooli soovitus olla järgmine kord aktiivsem ja süveneda teemasse.

Hindeid „1“ ja „2“ suuliste vastuste puhul ei rakendata.

Õpilase kirjalikud tööd hinnatakse viiepallisüsteemis

1) hindegaga „5“ ehk „väga hea“ hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindegaga „4“ ehk „hea“ hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindegaga „3“ ehk „rahuldav“ hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi ja vigu;

4) hindegaga „2“ ehk „puudulik“ hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi;

5) hindegaga „1“ ehk „nõrk“ hinnatakse vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemustes esineb olulisi puudusi ja areng puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et

hindegaga „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust,

hindegaga „4“ 75–89%,

hindegaga „3“ 50–74%,

hindegaga „2“ 20–49%

hindegaga „1“ 0–19%.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse sellist tööd hindegaga „nõrk“.

Loovtöö täitmisel hinnatakse eelkõige protsessi, millega motiveeritakse õpilane olla loov, vaba ja julge kunstivahendite ja –võtete valimisel. Hinne pannakse ka lõpptulemuse eest.

Esitluse puhul antakse õpilasele teada esitluse hindamise mudelist:

- esitlus on esitatud kontrollimiseks õigeks tähtajaks
- arvestatakse teksti esialgset ülesehitust ja sõnastust
- arvestatakse teksti ülesehitust ja sõnastust pärast õpetaja kommenteerimist
- esitluses on märgitud kasutatud infoallikad
- esitamine on korrektne (õpilane tunneb teemat, sõnavara, oskab vastata küsimustele seoses esitatud materjaliga)
- pildid on piisava suurusega ja haakuvad sisuga
- kirjastiil on ühesugune
- šrift on kaugelt loetav
- ühel slaidil ei ole teksti liiga palju
- kuivõrd esitlus on valmis esitamiseks klassile teatud tähtajaks
- võetakse arvesse ka õpilase enda arvamust ja kaasõpilaste arvamust esitluse esitamise kohta.